

HRVATSKI

glasnik

Godina XV., broj 22.

2. lipnja 2005.

cijena 80 Ft

Dalmatinska večer u Draškovićevu dvorcu u Šeljinu, Klapa „Bistrica”

IZ SADRŽAJA:

„Događaji tjedna” str. 2. – Tko će postati prvim građaninom Republike Mađarske? str. 3. – Deset ljet školskoga partnerstva str. 4. – Krug mađarsko-hrvatskog prijateljstva str. 5. – Racke Pinkuše str. 6. – Kazalištarci HPD „Zelina” na petrovskoj pozornici str. 8. – Forum hrvatskih odgajateljica u Keresturu str. 10. – Natjecanje za darovite str. 12. – Stilske vježbe stigle u HOŠIG str. 15.

BAJA – Narodna zaklada Bačko-kiškunske županije svake godine dodjeljuje putem natječaja novčanu potporu županijskim manjinama, manjinskim samoupravama, ustanovama i udrugama. Odlukom Kuratorija, na sjednici održanoj 23. svibnja u županijskom Narodnom domu u Baji, podijeljeno je više od 600 tisuća forinta. Na poziv Zaklade prijavio se 31 natjecatelj, među njima i hrvatska manjina, koja je osvojila sveukupno 170 tisuća forinta. Opće prosvjetno središte na Fancagi u Baji za organiziranje Markova 30, Hrvatska osnovna škola u Santovu za Malu ljetnu školu hrvatskoga jezika 40, aljmaška Hrvatska manjinska samouprava za Spomen-dan Ante Evetovića Miroljuba 25, kačmarska HMS za Susret hrvatskih crkvenih zborova 25, dušnočka HMS za Racke Pinkuše 25 i HMS u Bačinu za Ivandan 25 tisuća forinta. Tom je prigodom prihvaćeno i izvješće o financijama za 2004. godinu, a dogovorene su pripreme Međunarodnoga narodopisnog skupa koji će se održati 13.–14. srpnja u Baji.

BAJA – U skladu s programom Ministarstva unutarnjih poslova da se uspostavi što neposrednija i otvorenija suradnja s manjinskim samoupravama, Županijski ured za javnu upravu u petak, 10. lipnja, organizira stručno savjetovanje za voditelje manjinskih samouprava, koje će u županijskom Domu manjina u Baji otvoriti *dr. Eva Metzinger*, voditeljica županijskog ureda. O aktualnim i stručnim pitanjima te mogućnostima natječaja, predavanje će održati *Martin Išpanović*, pročelnik Vladina Ureda za nacionalne i etničke manjine.

CROTIADA – 8. lipnja, u srijedu, Hrvatska državna samouprava priređuje tradicionalnu svečanost kazivanja proze i poezije na hrvatskom jeziku koje će se početkom u 10 sati održati u Hrvatskoj osnovnoj školi i gimnaziji u Budimpešti.

„Događaji tjedna”

I dok su temperature potkraj protekloga tjedna postajale prave ljetne, na političkoj se areni konačno počeo razrješavati ili možda i dalje zapletati gordijski čvor oko osobe budućega mađarskog predsjednika. Pravi rasplet predstoji nam u tjednu koji je pred nama. Socijalisti znaju što žele, oni u predsjedničkoj fotelji vide Katalin Szili, ali je njihov koalicijski partner nepopustljiv. Mladi demokrati su odlučili uz potporu Mađarskoga demokratskog foruma kandidirati svoga kandidata u osobi Lászlóa Sólyoma. Savez slobodnih demokrata našao se u neobranom grožđu, mnogo toga ovisi upravo o njihovim zastupničkim glasovima. Ili će napustiti svoj dosadašnji stav (radi očuvanja mira unutar koalicije) kako aktivan političar ne bi trebao biti predsjednik svih građana Mađarske ili će u dogovoru s koalicijskim partnerom naći salamonsko rješenje. Politički analitičari kažu kako Szili ima veoma male izgleda, a Sólyom je prihvatljiv za većinu, uključujući i slobodne demokrate, s druge strane na listi popularnosti u javnosti i dalje uvjerljivo vodi Szili. Sve će se valjda razriješiti 6., odnosno 7. lipnja, kada jedan od kandidata treba da dobije 2/3 većinu. Zasad je izgledno kako će doći i do trećega glasovanja u kome je za pobjedu dovoljna većina glasova. Početkom prošloga tjedna prihvaćen je zakon o visokome školstvu na koji je oštro reagirala oporba, koja ide Ustavnom suda sa svojih 12 točaka. Vlada od siječnja 2006. uvodi promjene u ustroj dječjeg doplatka, što po mnogima vodi pravednijem sustavu raspodjele novca iz državne blagajne. Da su djeca uistinu najvažnija, potvrdile su to i mnogobrojne priredbe i dječja veselja u sklopu proslave Dana djece. Svibanjsko sunce pogodovalo je radostima na otvorenom i u prirodi, tako su se i brojni sadržaji javnog života Hrvata u Mađarskoj potkraj tjedna vrtjeli upravo oko njih. A oni (djeca) su ako još nisu svoje roditelje nagovarali da zajedno pogledaju najnoviji kinohit, neumorne Ratove zvijezda i završetak sage koja traje u svemiru već 36 godina u epizodi Osveta Sitha. Kada je genijalni George Lucas 1980. stvorio Darth Vadera, Luka Skaywalkera, Hana Soloa, Palpatina, Obi-Wan Kenobija i Yodu, junake i zlikovce, počela je svemirska odiseja koja nas je još jednom uvjerila u postojanje dobra i zla, i pobjedu dobra

nad zlom, te učvrstila u nama vjeru u ideale, ćudoređe, etiku i vrijednost pravednih stvari. Jer upravo vjera u narečeno čini nas čovjekom.

Sa 16 godina gledala sam Novu nadu, a danas zajedno sa svojim sinovima gledam Osvetu Sitha. I na mene i na njih bez obzira na razdoblje od 26 godina u kome smo svjedoci izvanrednoga tehničkog razvoja, globalizacije svijeta, nesmiljenog terora, ratova, otkrivanja novih svemirskih prostora Lucasovi filmovi djeluju jednako. Zanimljivo, poznamo svaku sitnicu i svaku rečenicu iz njih. Posudit ću rečenicu koju sam nedavno pročitala. Lucas je sanjao i dosanjao da bar u dalekoj galaksiji „far, far away» stvori svijet pravilnog poretka, jasnih vrijednosti i etičke podjele. Pokazalo se kako njegovu utopiju dijele već 30 godina s njim milijuni gledatelja diljem svijeta, bogati i siromašni, mali i veliki, naraštaji koji na prvi pogled i nemaju mnogo toga zajedničkog, tek umor i nesnalaženje u svijetu bez čvrstih ideoloških i moralnih vrijednosti. „The Revenge of the Sith”, Lucas je krenuo od kraja da bi svjetskom premijerom Osvete Sitha zaokružio svoju priču i rekao nam ono što do sada nismo znali. Odgovorio je na mnoga pitanja fanova Rata zvijezda i pokazao da Darth Vader i nije tako zao, tek je podlegao ljudskim slabostima, koje ne odlikuju jednog Jediija, ali bez ljubavi i jakih osjećaja što vrijedi ovaj svijet i svi ostali svjetovi.

100. godina Čitaonice mohačkih Šokaca, 11. i 12. lipnja

Tko će postati prvim građaninom Republike Mađarske?

Izbor predsjednika Republike Mađarske važan je trenutak u životu naše domovine, predsjednik je jamstvo za očuvanje ustavno-pravnog poretka zemlje. Ovo se pitanje istodobno s demokratskim promjenama postavilo već 1990. godine, te je ono svake pete godine aktualno, tada ističe predsjednički mandat te se bira novi predsjednik, odnosno može se ponovno potvrditi bivši predsjednik.

U povijesti Republike Mađarske prvim predsjednikom koncem travnja 1990. godine postao je pisac i prevoditelj Árpád Göncz, kojeg je kandidirao premijer József Antall uz potporu oporbe i zajedničkog nastupa Saveza slobodnih demokrata i Saveza mladih demokrata. Göncz je dobio 95,8% ukupnih glasova parlamentarnih zastupnika. Tada je između stranaka postignut konsenzus. Za vrijeme svog mandata od pet godina bio je jamstvo za očuvanje pravnog poretka naše domovine. Već je tada postignuta stabilnost novorođenih, demokratskih institucija te osigurano mirno upravljanje državom.

Nakon isteka prvog mandata Árpáda Göncza tadašnja vladajuća koalicija: Mađarska socijalistička stranka i Savez slobodnih demokrata za predsjednika opet je kandidirala Göncza, a oporba: Savez mladih demokrata–Mađarska građanska stranka u savezništvu s Mađarskim demokratskim forumom i Demokršćanskom narodnom strankom nominirali su protukandidata u osobi Ferenc Mádl. Tijekom predsjedničkih izbora postignuta je dvotrećinska većina, a svega s razlikom jednoga glasa, ponovno je izabran Göncz, on je dobio 259, a Mádl 76 glasova.

Potkraj 2000. godine u Mađarskoj je ustrojen dvopolni politički sustav, što znači da se u biti sve izmijenilo, jezičak na vagi može biti manja koalicijska stranka.

Na izborima 1998. godine pobjeđuje SMD–MGS stranka. Ona tada nominaciju predsjednika prepušta svom savezniku Stranci nezavisnih malih posjednika. Međutim, s vremenom predsjednik ove potonje stranke József Torgyán odustaje od nominacije, tako je od strane SMD–MGS kandidiran za predsjednika Republike Mađarske Ferenc Mádl, koji pobjeđuje na izborima.

U dosadašnjim pripremama, kada je vladajuća koalicija trebala imenovati

kandidata, dakle Mađarska socijalistička stranka sa svojim saveznikom Savezom slobodnih demokrata, koji su na izborima ušli u Parlament s nešto više od 5% glasova, stvari su se zakomplicirale. Ove dvije stranke iza kulisa vjerojatno i dalje usuglašavaju svoje stavove i prijedloge. No već u prvom trenutku na vidjelo je izbilo i njihovo nesuglasje. Naime, socijalisti su kandidirali Katalin Szili, predsjednicu mađarskog Parlamenta, koja se na ljestvici o popularnosti političara nalazi u samom vrhu. No nju kao jedinoga stranačkog kandidata koalicijski partner SSD ne prihvaća jer smatra da predsjednik ne može biti biran iz neke stranke.

Možemo stoga pretpostaviti da su i sada koalicijski pregovori i usuglašavanja između vladinih stranaka u tijeku. U međuvremenu je i jaka oporba: Stranka mladih demokrata–MGS, skupljala potpise građana koga bi oni rado vidjeli u predsjedničkoj fotelji. Najveće je simpatije dobio Ferenc Mádl, koji je izjavio da se neće prihvatiti još jedne predsjedničke kandidature. Katalin Szili također uživa potporu građana, međutim, bilo bi iluzorno i pomišljati kako bi ona mogla dobiti ikakvu potporu od strane oporbenih stranaka. Dostatno bi bilo da joj potporu pruži koalicijski partner, koji kao da ne želi odustati od svoga prijašnjeg stava, iako neki političari iz te stranke, poglavito oni u Baranji, podupiru Katalin Szili.

Ne bude li između vladajuće koalicije došlo do sporazuma, može se lako dogoditi da oporbeni kandidat postane novi mađarski predsjednik.

Đuro Franković

BUDIMPEŠTA – Mađarska socijalistička partija već odavno zna koga hoće u stolici mađarskoga predsjednika, njihov je kandidat Katalin Szili iako su pri tome naišli na neodobranje koalicijskog partnera Saveza slobodnih demokrata i ostalih parlamentarnih stranaka. Savez mladih demokrata–Mađarska građanska stranka sve do prošloga petka nisu imali kandidata, nakon glasovanja „simpatije“ oni su se odlučili za Lászlóa Sólyoma kojeg podupire i Mađarski demokratski forum, a ne odbacuje ga zasada ni Savez slobodnih demokrata. Da bi netko postao kandidatom za mađarskoga predsjednika koga bira Parlament, svi zastupnici u njemu, potreban je prijedlog koga je potpisalo najmanje 50 zastupnika. Socijalisti su kandidaturu Katalin Szili poduprli s 178 zastupničkih potpisa. U Parlamentu sjedi još 169 mladih demokrata, 11 nezavisnih zastupnika i osam zastupnika Mađarskoga demokratskog foruma. Mladi demokrati odlučili su u petak kako će njihov kandidat biti László Sólyom, nekadašnji predsjednik Ustavnog suda, koji je prihvatio kandidaturu. U prva dva kruga glasovanja, 6. i 7. lipnja, kandidat treba osvojiti dvotrećinsku većinu za pobjedu. U trećem krugu glasovanja potrebna će biti obična većina.

ZAGREB – Hrvatska je prva zemlja u Sredozemlju i 12. na svijetu među 142 države po kvaliteti svojeg okoliša. Svjetska studija o kvaliteti okoliša objavljena je na Svjetski dan voda, a i one (vode) su nešto u čemu Hrvatska zauzima visoko mjesto. Tako je prema zalihama pitke vode po stanovniku Hrvatska treća u Europi. S druge strane, zabrinjava kako ovaj podatak o poretku Hrvatske i njezinoj brizi o okolišu i vodama nije toliko rezultat brige njezinih ljudi za taj isti okoliš koliko gospodarske nerazvijenosti koja se ogleda kroz nedovoljnu industrijalizaciju Hrvatske. Po istoj Svjetskoj studiji okoliš je najzdraviji u skandinavskim zemljama i u Kanadi.

Buševac – Koljnof

Deset ljet školskoga partnerstva

Tamburaši iz Vukovine su muzičko oblikovali proslavu

Ni jur ni najmanje dileme, Koljnofci domom idu u Buševac, a to je tako i obrnuto. Dotično gradišćansko naselje jur skoro 30 ljet dugo veže prijateljstvo s turopoljskim selom, a nek mnogo kasnije je došla ideja da ovo uspješno kontaktiranje bi mogli ishasnovati i za novo pokoljenje. Franjo Pajrić, ravnatelj koljnofske Osnovne škole „Mihovil Naković”, ljeta 1995. je potpisao ugovor o suradnji s Osnovnom školom „Vukovina”, ka je jedna od devet velikogoričkih osnovnih škol, pod peljanjem direktora Krešimira Matašina. No, svi su znali da će se ta konkretna suradnja odvijati zapravo med buševačkom i koljnofskom školom. Obrazovna ustanova sa četiri razredi i već od 60 učenikov ter učiteljicami Dunjom Katulić, Natalijom Bobesić, Vildanom Vogrinc i učiteljem Milanom Brujićem je dočekala 18. maja, srijedu, seosku delegaciju iz Koljnofa, u koj su bili bivši direktor škole Franjo Pajrić sa ženom Anom, koljnofska načelnica Marija Pilšić, sadašnja ravnateljica koljnofske škole Agica Sárközi, nje zamjenica Tereza Daniel, učiteljica hrvatskoga jezika i koordinatorica ove školske suradnje Ingrid Klemenšić ter i dr. Franjo Pajrić ml., predsjednik Hrvatske manjinske samouprave u Šopronu. Na proslavu mnogoljetšnjega partnerstva u mjesni kulturni dom dospili su i časni gosti iz Hrvatske matice iseljenika i sa županijskoga, ter gradskoga poglavarsva Velike Gorice. Ravnatelj škole Krešimir Matašin je najprlje pozdravio sve nazočne potom se je spominjao početka: „Kad su granate padale na Zagreb, prva diča grupa iz Buševca krenula je prema

Koljnofu. Odonda dvi-tri generacije su odrasle u ovom toplom prijateljstvu. Krez deset ljet dica su bila čestokrat na razmjeni, organiziran je nogometni turnir trih držav. Prakticiramo svaku jesen u Buševcu da školari iz Koljnofa slušaju naš hrvatski program i sudjeluju u razni kulturni i športski susreti, u naučni kvizi.” S tim su koljnofski školari prez sumlje puno toga dobili ne samo na jezičnom području, nego produbili su znanje i o Hrvatskoj, uspostavili su nova prijateljstva na sceni, u razredi, družili se, a ufanje je veliko da ova veza zaslužuje da ju i dalje njeguju buduće generacije. O tom je govorila i koljnofska direktorica Agica Sárközi, a i predala dar-povelje u znak minulih skupnih ljet ter takaj primila jubilarni poklon

od vukovinskoga ravnatelja. Nikola Jelinčić, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika, je u svoji pozdravni riči naglasio da ovo partnerstvo je vridno svih komplimentov i da takove suradnje su ne samo potrebne nego i primjerne za sve Hrvate u Ugarskoj i u matičnoj zemlji. Neven Topolnjak, pročelnik za osnovno obrazovanje grada Velike Gorice, je takaj izrazio najtoplije čestitke povodom jubileja. Marko Pajrić, prez koga, kako je i rečeno, ne bi bila nastala ova suradnja, je pak istaknuo: imao je samo par željov, i to da hrvatski jezik ostane u koljnofski familija, i da bude mogao doživiti da doma, u svom rodnom selu more gledati emisije HRT-a. „Želja mi se je spunila” – je konstatirao, a njegove riči je pratio burni aplauz, koji je ujedno zlamenovao početak dičjega veselja na pozornici. U bogatom folklorno-kazališno-recitatorskomu programu su nastupali i Luka ter Franjo Pajrić iz Koljnofa, tamburaši, jačkari, tančoši iz Osnovne škole „Vukovina” i dramska skupina buševačke škole. Po prezentaciji kulturnih običajev toga kraja gosti su još pogledali fotoizložbu u školskoj auli, dokle se je vani otkinulo nebo i iz njega se je izlila gusta godina. Medjutim, dobro raspoloženje nije moglo ni mrsko vrime pokvariti. Domaćini su u Velikoj Gorici obilno pogostili Koljnofce u pivnici Posavina, kade je druženje duralo sve do kasne večernje ure. Listajućí kalendar, pak brzo smo dravdošli da prijatelji nisu se na dugo vrime razlašli jer od 10. do 12. junija buševačka dica u pratnji agilnoga učiteljskoga štaba zopet će boraviti u Koljnofu ter pravoda i u Šopronu.

- Timea Horvat -

Slavljeniki u Buševcu; sliva: Marija Pilšić, koljnofska načelnica, Krešimir Matašin, direktor osnovne škole u Vukovini, Agica Sárközi, ravnateljica koljnofske osnovne škole, i donedavni direktor koljnofske škole Franjo Pajrić

Intervju

Razgovor s veleposlanikom Stankom Nickom

Krug mađarsko-hrvatskog prijateljstva

Razgovor vodio: Marko Dekić

Kako je došlo do utemeljenja Kruga mađarsko-hrvatskog prijateljstva?

– Moglo je to biti koncem ožujka kada me je bivši mađarski ambasador György Csóti obavijestio da je na njegov poticaj 23. ožujka o. g. utemeljen Krug mađarsko-hrvatskoga prijateljstva u Budimpešti te da je za počasnoga predsjednika izabran 92-godišnji ugledni mađarski književnik i povjesničar István Csicséri Rónay. Među (zasada razmjerno malobrojnim) članovima jesu: bivši mađarski ministar Géza Jeszenszky, potpredsjednik Parlamentarnog odbora za suradnju između mađarskog Parlamenta i hrvatskog Sabora Zoltán Illés, predsjednik Hrvatske državne samouprave Mijo Karagić, bivši mađarski ministar prometa László Nógrádi, vlasnik i upravitelj prve hrvatske gostionice u Budimpešti Antun Vidić, Erika Dudaš, pjevačica Márta Sebestyén, pjevačica i etnografkinja Irén Lovász, predsjednik Mađarskog olimpijskog odbora Pál Smith i drugi. Na osnivačkoj skupštini usvojen je i tekst „mađarsko-hrvatskog pitanja” koji čvrsto podupire nastojanja Republike Hrvatske za priključenjem Europskoj uniji. Prvi sastanak Kruga održan je 27. travnja u Hrvatskoj gostionici Mare croaticum. Nema posebnoga pravila glede članstva, naime, svaki tko gaji prijateljske osjećaje prema Hrvatskoj, a živi u Mađarskoj, bez obzira je li Mađar ili Hrvat, ima pravo za priključenje. Vrlo mi je drago i čini mi posebno zadovoljstvo i čast da postoje takvi vidovi izgrađivanja daljnjih prijateljskih odnosa između dvije države, a što imamo više prijatelja, to bolje, svatko nam je dobrodoša.

Prema našim spoznajama u Mađarskoj ima više sličnih društava. Što se sve može očekivati s njihove strane?

– Nedavno je pod čelništvom Marka Kovača organizirano društvo u Kaposváru, i to u okviru te pod pokroviteljstvom mađarskoga Kluba „Endre Ady” u Zagrebu. Kruga prijateljstva zrače veoma plemenitim djelatnostima, ne samo glede kulturnih već i gospo-

darskih te športskih mogućnosti. Dakako, sve to ovisi o predviđenim planovima koji se žele provesti. Prema početnim koracima koji su poduzeti, rekao bih da se može očekivati jako mnogo u pogledu snažnijeg uspostavljanja veza i prijateljskih odnosa. Drugi su i dakako hvalevrijedni službeni odnosi na visokoj razini između vlada, premijera, predsjednika ministara te postojećih organa dviju država. Svima nama je jasno da su ti obostrani odnosi toliko dobri i zadovoljavajući da ne iziskuju daljnja poboljšavanja, već se oni proširuju, produbljuju i traže nove vidove suradnje. Međutim, ono što društvo prijatelja može pridonijeti jest unapređivanje tih ljudskih veza, susreta s njihovim kolegama u javnom životu Hrvatske, pospešavanje zajedničkih zamisli, kao što su objavljivanje knjiga autora jedne i druge sredine, organizacija kulturnih razmjena, posjeta umjetnika, književnika, podizanje spomenika znatnim ličnostima iz zajedničke nam povijesti i drugo. I kada se sve to sagledava, onda nam je jasno što znači tradicija dobrih odnosa. Glede Kulturno-prosvjetnog centra i odmara lišta Hrvata iz Mađarske u Vlačićima na

Pagu, naveo bih još jedno duboko svoje uvjerenje, i to u pogledu prvenstvenog zadatka i veoma velikoga značenja očuvanja i gajenja materinske riječi među našim mladim Hrvatima, a čiji će broj, nadajmo se, iz godine u godinu biti sve veći.

Nakon prvog sastanka Vi ste učinili drugi potez i pozvali članove Kruga u rezidenciju na svečani ručak.

– Vjerujte da je to najmanje što sam mogao učiniti odnosno pokazati koliko cijenim i pozdravljam ovaj pothvat. Moram reći da sam to činio s velikim zadovoljstvom i od srca te da mi je čast da su se članovi Kruga odazvali. Što se pak njihova djelovanja tiče, naše veleposlanstvo ne želi ništa sugerirati, a kamoli utjecati na smjer rada, jer to ne bi bilo korektno. Dakako, Krug će se pozivati i na naše redovite aktivnosti kao što je Dan državnosti, izložbe, koncerti i druge priredbe, prigode. Naravno, u granicama svojih mogućnosti veleposlanstvo će nastojati pomagati svaku akciju koja se bude željela provesti i ostvariti.

Hvala na razgovoru.

ŠOPRON – Varoš vjernosti konačno ima svojega parlamentarca po drugom vikendu maja. U drugom krugu protuličnih izborov je diozimalo toliko glasačev (25% i plus jedna peršona) da je glasanje procjenjivo. Kako je bilo predviđeno, izbore je nadmoćno dobio Koljnofac Mate Firtl. Po podatki u varošu i četiri seli je 26,32% glasačev živilo sa svojom pravom i glasalo na nedeljni izbori. Kandidat Fidesza i Krščanskih demokratov je pobrao 9560 vridnih glasov (71,77%). Po starogradskom načelniku Pavlu Štipkoviću, rodом iz Kemlje, Mate Firtl je drugi Hrvat u ugarskom Parlamentu.

KOLJNOF – Etnografska kuća u spomenutom gradiščanskom naselju je u svoje vrime bila prva hiža kot muzej u Jursko-mošonsko-šopronskoj županiji, a znamda i u cijelom Gradišču. Od ljeta 1987. kada je otvorena pred posjetitelji, je jur mnogo ljet minulo, a hitno ju je potriebno jur renovirati. S tim planom je dala nutra seoska samouprava svoje naticanje Javnoj zakladi za nacionalne i etničke manjine u Ugarskoj, po kom joj je odobreno za nutarnju i vanjsku obnovu hiže tri milijun forintov. Za djela dodatno će još samouprava osigurati dva milijun forintov. Etnografska kuća čuva predmetne i dokumentarne vridnosti ke su još pobrane pod peljanjem Mate Tihanyija. Seoski stan pripada pod zaštitu umjetničkoga spomenika, a obnova bit će završena još ovo ljeto.

PRISIKA – Folklorno društvo „Zviranjak“ u Prisiki jur tri misece dugo se bavi s malimi tančoši. Školska dica, kih je 14-16, tajedno jedanput se najdu u Kulturnom domu da pod dirigiranjem Nikolette Kirchknopf zavježbaju osnovne korake hrvatskoga folklor. Trenutačno najmladji se uču gradiščanske tance, dokle odrašćeni pripravljaju koreografiju Józsefa Szávaija. Ples pod naslovom „Prisičko veselje“ ćemo znamda moći viditi na proslavi 10. obljetnice utemeljenja dotičnoga društva.

Racke Pinkuše

Tradicionalna priredba pod nazivom Racke Pinkuše ili Pinkuše, pokrenuta još 1993., i ove godine na prvi dan Duhova, okupila je velik broj Dušnočana i njihovih gostiju koji su se uz razne kulturne, športske i zabavne sadržaje za mlade i stare zabavljali do sitnih sati. Prema procjenama organizatora, u nedjelju navečer na koncertu i plesnoj zabavi u seoskom parku na Bari bilo je domalo četiri tisuće posjetitelja.

Zapravo program je počeo dan prije, u subotu, 14. svibnja, susretom Dušnočana, koje je prigodnim riječima pozdravio načelnik sela *Péter Palotai*, a blagoslov im udijelio župnik *István Kistamás*.

U suorganizaciji samouprave naselja i mjesne Hrvatske manjinske samouprave, u nedjelju su upriličeni raznovrsni sadržaji – programi za djecu, natjecanje u kuhanju ribe i drugih jela u kotliću, zajedničko pisanje i uređivanje mjesnih novina u organizaciji mjesnoga Društva dušnočkih stvaratelja, koje odnedavno izdaje književni časopis objavljujući djela dušnočkih autora.

Nakon dočeka i pozdravljanja gostiju i uzvanika, cjelodnevna je zabava nastavljena zajedničkim objedom, uz hrvatsku, mađarsku i romsku glazbu. Svojom nazočnosti dušnočko slavlje uveličao je i vicekonzul Republike Hrvatske u Pečuhu *Zlatko Kožuhar*.

U popodnevnim satima selom i parkom na Bari zaburjali su motori, old timeri, a nešto poslije Dušnočani su se mogli diviti padobranskim skokovima s 1200 metara.

U 17 sati na rukometnom igralištu uz velik broj posjetitelja upriličen je

dvoipolsatni prigodni kulturni program u kojem su se predstavile hrvatska, njemačka i romska manjina. S hrvatskim plesovima i pjesmama predstavile su se Dječja i omladinska plesna skupina „Remenica“, Tamburaški sastav i plesna skupina „Danubia“ te Mješoviti pjevački zbor rackih Hrvata s mađarskim i hrvatskim pjesmama. S romskim, mađarskim i njemačkim programom nastupili su još Folklorno društvo romske manjine, Pjevački zbor iz Fajsina (Fajs) i Njemačko plesno društvo iz Hartave (Harta). Dušnočka skupina Umjetničke škole „Hétszínvirág“ predstavila se pak s mađarskim dječjim igrama, pjesmama i plesovima. Kao gostujuće društvo predstavila se i Hrvatska izvorna folklorna skupina iz Budimpešte, koja je uz dalmatinski hrvatski ples izvela i Bunjevački svatovac, a među članovima je plesalo i više Dušnočana.

– *Počeli smo 1992. sa željom da to postane tradicijom, a u tome smo i uspjeli. Štoviše na načelnikov poticaj, evo, već dvije godine Racke Pinkuše održavamo u dva dana, jer u subotu one počinju susretom bivših Dušnočana koji su se i ovaj put okupili u lijepom broju – ističe predsjednica Hrvatske manjinske*

Omladinska plesna skupina „Danubia“

Mješoviti crkveni zbor u pratnji Stipana Krekića

samouprave, i od početaka jedna od glavnih organizatorica duhovske svečanosti. Kako dodaje *Matija Mandić Goher*, zbog obilne kiše prethodnih dana u nedjelju ujutro počeli su s uređivanjem prostora. Zatim su održani programi za djecu, za polaznike vrtića i učenike. Zbog maloga broja prijavljenih, ove godine nije održano natjecanje u kuha-

Marta Purak Ronai

nju ribe i drugih jela, a natjecanje vinara priređeno je dva tjedna prije. Žao im je što nije mogao doći. Pjevački zbor Korijeni iz Martinaca. Prošlih su godina gostovali KUD iz Mohača, Čikerije, Bajе, Tukulje ... Bili su i gosti iz Hrvatske, primjerice Slavonski bečari.

Marta Purak Rónai lijepo govori mjesni hrvatski jezik, a od početaka

pjeva i u Mješovitomu crkvenom pjevačkom zboru koji već nekoliko godina njeguje izvorne narodne i crkvene pjesme rackih i bunjevačkih Hrvata. Sudjeluje na svim hrvatskim priredbama u Dušniku, i na gostovanjima, a sreli smo je i na Duhove gdje je sa zborom pjevala u prigodnom programu. Kako kaže, skoro će biti pet godina kako pjeva u zboru koji je utemeljen još 2000. godine. Međuvremeno su nastupali na svim mjesnim priredbama, i gostovali diljem županije, od Kalače do Kačmara, pa i šire. Domaće hrvatske pjesme zna od djetinjstva, a naučili su je njezini roditelji. U to vrijeme njegovali su se stari racki običaji, a vrlo je svečano bilo o blagdanima kao što su Božić, Uskrs i Duhovi.

– Nekada su se na Pinkuše, ili na Duhove, ljudi okupljali na svečanoj misi, odjeveni u svečano ruho, „u vinove rupce, u črljeno, da se vidi da je proleće“. Mlada se povezivala u rubac (maramu), ali se veselit išlo bez rupca, u kapi – prisjeća se teta Marta. Dobro raspoloženje nastavilo se i nakon nastupa, a članovi zbora gostili su kod svog šatora domaćim kolačima, vinom i sokovima. Na moje zanimanje kako će biti navečer, moja sugovornica reče da će se tek sada „mrvat svet“, što će reći okupljati u velikom broju, „igrat, pevati, pit, jest i veselit do jutra“

Tako je i bilo, a večernji koncert Ferenc Demjéna, te plesačnica na kojoj su goste zabavljali sastav Koktel i Racke žice, okupilo se više tisuća ljudi.

Tekst i slike:
S. Balatinac

HRVATSKI ŽIDAN – Prva promocija Panonske ljetne knjige 2005. u Gradišću bit će 3. junija, petak, početkom od 11 uri u muzeju Škoruš. Ovoljetošnji almanah Panonskoga instituta u Pinkovcu predstavljaju prof. dr. Robert Hajszan, glavni urednik ljetne knjige ter Géza Óze, učitelj Dvojezične savezne gimnazije u Borti. Goste će ovom prilikom pozdraviti načelnik Hrvatskoga Židana Štefan Krizmanić ter predsjednik Željezno županijske skupščine Péter Markó. Panonska ljetna knjiga sredinom maja je prezentirana i u Sarajevu.

KEMLJA – U ovom sjevernogradišćanskom naselju jur tradicionalno svečuju Dan junakov. Petak, 27. maja, uvečer proslava se je začela u Ugarskoj Kemlji sa svetom mašom ter tamo su položeni i vijenci spominjanja. Potom je krenula prošecija sa svićami u Hrvatsku Kemlju, kade je takaj odana čast palim herojem pri spomeniku. Izložbu likovnih umjetnikov u mjesnom kulturnom domu je otvorio Ferenc Nick, predsjednik za kulturu naselj. Drugi dan, subotu, je održan Narodnosni festival „Mali Dunaj“ u organizaciji Kemljanskoga kulturnoga društva. Povorku tančošev je slijedilo na obali Dunaja rušenje majuškoga driva ter gala program u kom su sudjelovali folklorasi i puhački orkestar Rosmairén iz Vecsésa, Nimški zbor iz Ágfalve, mišani zbor sambotelske Hrvatske manjinske samouprave Djurdjice, mjesni harmonikaši i domaći KUD Kemene.

SUBOTICA – Hrvatska čitaonica Subotica i bunjevačko-šokačka knjižnica „Ivan Kujundžić“ pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, kako donosi Hrvatska riječ, i ove godine organizira susret pjesnika „Lira naiva 2005“. Tko želi sudjelovati, trebao je poslati 3-5 pjesama pisanih standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom na e-mail adresu do 30. svibnja. Pjesme će biti objavljene u zbirci „Lira naiva 2005“. Treći susret pjesnika Lira naiva održat će se u Golubincima u Srijemu 25. lipnja ove godine.

Kazalištarci HPD „Zelina” na petrovskoj pozornici

Gospodar je zvonel

Dio iz viteške komedije

Petrovska kazališna grupa je lani prik školske veze dospila u Sveti Ivan Zelinu, kade je prvi put imala mogućnost da se predstavi sa svojim kusićem pred tamošnjom publikom. Zato opvut sa školari i učiteljskim zborom Osnovne škole Ksavera Šandora Đalskog iz Donje Zeline dodatno su doputovali u naše selo i kotrīgi Hrvatskoga pjevačkoga društva „Zelina”. Iako je bilo prethodno službeno najavljen dolazak amaterskoga kazališća „Zamka”, mi domaćini nimalo se nismo žalili da smo mogli zapravo viditi i uživati u predstavi Hrvatskoga pjevačkoga društva koje je većputi gostovalo i na Visu na festivalu amaterskih teatristov. Četvrtak, 19. maja, gosti su najprlje otpeļjani na izlet u Kiseg, potom je pohodjen i grad Sambotel. Uvečer se je petrovski kulturni dom pretvorio u Zelingrad, kade su se čudni zgoditki nastali. Dramska sekcija HPD-a iz Svetoga Ivana Zeline pripravila je takov kazališni komad, pod naslovom *Gospodar je zvonel*, da je publika umirala od smiha. Po ovom kusiću zopet se je iskazalo da za vitešku dob su sluge bili pametniji, iskusniji od svojih gospodarov i zapravo je po njevi želja tekao žitak u palača. Konjar Jurek, Goran Bičak u svojoj je ulogi bio neponovljiv. Pravi špijun dvora, svagdir je kade se nešto zgoda, a s fifikom nabrane informacije zna pametno obrnuti na svoju hasan, a i na gubitak plemićev. U hištvu Ladislava Kerečkenjija (u ulogi Krunoslava Hublina) s Katarinom (Vesna Bičak) ništ ne štima. Svaki lovi i tira ljubav po svojem načinu, a to naravno znaju i dovoljno ismihavaju službeniki i

službenke. Kuharica Jula (Zdenka Kamenarić) sa svojim mužem Miškom (Stjepan Nizek) živi u velikoj složnosti, a pravoda znaju skupa pogledati i do riti kupice. A, pak ovde je još Eržika (Djurdjica Kuten), zamišljena figura Ugrice, službenka ka je u čarobnoj lipoti stvorena, rado ima ples i naravno muže, a svenek je u pravoj formi za veselje i tanac. U oblikovanju ove figure glumica je uspjela za kratko vrime perfektno osvojiti neke riči na ugarskom jeziku, ke su posebno dobro došle na ovoj sceni. U ov krug zajde nutra grofica Taħi (Ivana Gorički) i do nesvisti se napije, ku svi zgora navedeni „delikventi” na različite načine želju najzad vrnuti u žitak. A to pak producira šalne ter pikantne

situacije „med zelinskimi brižići” i na petrovskoj pozornici. Djelić burnoga žitka na ov šalni način je za binu napišen i postavljen od režiserke Štefice Fanjek, a svoju virtuoznost na violina i basu su dokazali i svirači Goran Goreta, Damir Lanović ter Zoran Remenar ki je ujedno i potpredsjednik Hrvatskoga pjevačkoga društva „Zelina”. Po njegovi riči smo doznali da je društvo osnovano ljeta 1901., sada broji 80 članov ki djelaju u dramskoj, folklornoj sekciji. Nadalje imaju još Pjevački zbor „Ivančice”, tamburaški orkestar i posebno folklorne tamburaše, i na svu tu aktivnost jako su gizdavi. Da je rič o zaistinu složnom ter oduševljenom društvu, potvrdio je i prijateljski večer na kom se nije samo družilo, mulatovalo nego zajedno su svirali petrovski tamburaši sa muzičari iz Zeline, pak je ispalo da u trendu su i kod njih lirične pjesme Zvonka Bogdana. Drugi dan boravka je i kazalištarce pozvao na lozno naticanje, u kom je pošteno diozimala igrokazačka brigada pjevajući, marširajući, striljajući, kmazući i svagdir su dobili plus bode za izvrsno postavljenje i remek-rješenje praktičkih zadaća u petrovskom „džunglu”.

Igrokazačko društvo Petrovoga Sela u jesen bi putovalo na povratni pohod sa svojom operetom do Svetoga Ivana Zeline, a ako do toga gostovanja dojde, znamda se ponovo moremo veseliti još jednoj suradnji, ka se gane iz Pinčene doline u ovde jur jako dobro poznati smir, prema Zelini.

- Timea Horvat -

TRENTAK ZA PJESMU

Jasna Melvinger:

Razgovor s djedom

*Tiho je u crkvi i u grobu
Povija se na vjetru loza
Davnašnja djevojčica bosa
Plovi na orguljnom brodu*

*Tiho je u crkvi i u grobu
Dugujem li i tvome dobu
Nije li mi presahnuo glas*

*Tiho je u crkvi i u grobu
Dugo već šutiš djede
Čežnja me ugušiti htjede
I ja sam u mračom rogu*

*Čaša svjetlosti je gorka
Noge skitnice svetog Roka
Iscjeljuje šugavi pas*

Hrvatski ljetopis

**Pučki pjesnik
Joza Blažev**

Rođen je u bačkoj Boroti 14. ožujka 1939. g. kao najmlađe, jedanaesto dijete svojih roditelja, oca Marina i majke Marije Dugalin. Otac mu je po zanimanju bio drumar, tada zaposlen u spomenutome naselju. Nakon Jozina rođenja njihova se obitelj konačno vratila u Santovo. Osnovnu školu Joza završava u rodnome mjestu, 1953. g. Nakon odsluženja vojnoga roka, 1963. g., ženi se s Milicom Mufić iz baranjske Vršende, s kojom su izrodili djecu, Marina i Jozu.

Zaposlen je u mjesnoj poljodjelskoj zadruzi koja, vidjevši u njemu spretnoga i radena čovjeka, šalje ga na usavršavanje u stočarskoj i voćarskoj struci, stoga bude promaknut u stočarskog brigadira. Stečene spoznaje iz voćarstva danas, kao umirovljeniku, dobro mu dolaze pri dopuni obiteljskog dohodka.

Svoje događajima i doživljajima bogato djetinjstvo do smrti svojih roditelja proveo je u okružju prelijepe prirode, na salašu u čestici zvanoj Klada. Tamošnja okolica sa svojim šumarcima, trščacima i vodama već ga je u ranim godinama djetinjstva poticala da svoja viđenja i osjećaje stavi crno na bijelo, na pisanje pjesama.

O Jozi valja reći da je od svojih mladićkih godina pa sve donedavna bio vrstan plesač mjesnoga KUD-a, danas zvanog „Veseli Santovci“, a u zadnje vrijeme je i djelatan kazalištarac. Kako bi i naši poštovani čitatelji upoznali njegovu pučkopiesničku nadarenost, objavljuje mo nekoliko njegovih stihotvora.

M. Dekić Bodoljaš

Mirisne suze

Pismo mi majka pisala,
Ovlažen listak papira.
Moleć se za me Višnjemu,
Želeć mi sriću i mira.

Čitajuć retke pisane
Njenim rukama toplima,
Zaboli duša i srce
Jer više nije sa nama.

Danas taj miris opojni
Podsjeća me, u čamoti,
Na nježnu ljubav, bezmjernu,
Njezinih suza presvetih.

Pjesma moja

Dođu katkad časi neki
Da zaplače duša moja,
Tresu se grudi ko na vjetru,
Dršće srce bez spokoja.

Al kad uzmem liru svoju,
I zazvuče njeni glasi,
Plač mi duše pa i srca
Pjesma boli zna da gasi.

Dok preplićem na strunama,
Obuze me dobra volja.
Razliježu se zvuci lire,
Eto, to je pjesma moja.

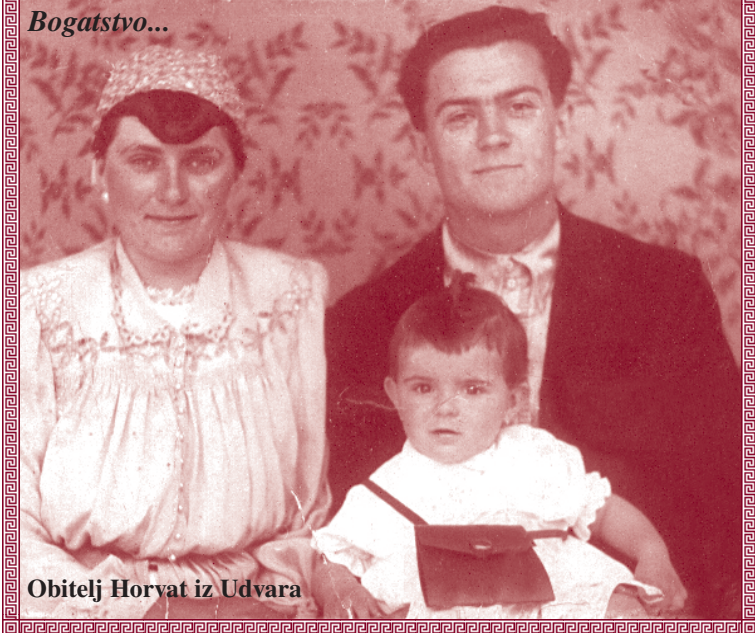
Karius i Baktus

U Hrvatskom kazalištu Pečuh 29. svibnja gostovalo je Lutkarsko kazalište Mostar s predstavom Karius i Baktus nastalom na tekst Engera Thorbjørna, čija je praižvedba na hrvatskom jeziku bila 2004. g. u Mostaru. Kako u popratnoj knjižici predstave piše, njezin redatelj Jaroslav Antoniuk svoj prvi redateljski debi imao je u Banjoj Luci, gdje je upoznao djelatnike Lutkarskoga kazališta Mostar i gdje se rodila zamisao o zajedničkoj suradnji. Odlučili su se za suradnju i izabrali norveškog autora.

Karius i Baktus kulturna je knjiga dječje literature u Norveškoj.

Priča je to o dječaku Marku koji zbog neredovitog čišćenja zubi i neodržavanja zubne higijene ima mnogo problema. Obožava slatkiše, pa mu zubi obolijevaju, a u ustima se nastanjuju mala stvorenja Karius i Baktus koji mu kvare zube i izazivaju zubobolju.

Aktualnost sadržaja, njegova didaktičnost i shvaćanje bajke kao dijela života odredili su i njegov redateljski pristup, piše poljski redatelj, direktor Teatra lutaka i glumaca u poljskom gradu Lomži te direktor Međunarodnoga lutkarskog festivala „Kazalište u koferu“ Jaroslav Antoniuk.

Bogatstvo...

Obitelj Horvat iz Udvara

SANTOVO – U organizaciji mjesne Čajane i vlasnika Gabora Varge, u subotu, 28. svibnja, u Santovu je ponovno priređen bogat kulturno-zabavni program povodom Dana djece. Četvrta dobrotvorna priredba, koja je ostvarena uz brojne podupiratelje, od ranih popodnevni sati nudila je razne programe za djecu, od igračnice, velike spuštaljke do izrade rukotvorina, bojanja kose i lica, toliko omiljenoga kod osoba najmlađe dobi.

Od 16 sati upriličen je plesno-zabavni program u kojem su nastupile skupine modernoga plesa i pjesme Pjevački studio Star Light, Plesni studio Magic i Plesni studio C hris. U programu je nastupio i mladi harmonikaš *Zoran Barić*, koji je svojim umijećem opet zadivio okupljene. Ipak najveću pozornost djece i mladih privuklo je karaoke pjevanje, izvođenje vječnozelenih i novih hitova, a kao i lani, u tome su se istakli i učenici santovačke hrvatske škole. O njihovu uspjehu svjedoči i osvajanje prvih triju mjesta, prema tome najbolji su bili *Darinka Orčik*, *Zoran Štimac* i *Zoran Barić*. Večer je pak uljepšana veličanstvenim vatrometom, koji je pratilo više stotina okupljenih na glavnome seoskom trgu.

Gost večeri bio je omiljeni pjevač Crni Pako, a u karaoke pjevanju mogli su se okušati i osobe starije dobi, mladi i odrasli, a zabava je nastavljena nostalgijom plesačnicom.

Dodajmo da je Dan djece priređen u dobrotvorne svrhe, bez ulaznice za djecu, a sav prihod bit će namijenjen za opremanje mjesnoga doma zdravlja.

Forum hrvatskih odgajateljica u Keresturu

Prvi stručni sastanak u okviru niza programa projekta za prekograničnu suradnju Phare-CBC programa, keresturski dječji vrtić želi ponovno oživjeti veze s kotoripskom ustanovom

U keresturskomu dječjem vrtiću 21. svibnja održan je forum pomurskih hrvatskih odgajateljica na koji su bile pozvane i kolegice iz Međimurja: iz Goričana i Kotoribe.

Forum je bio prvi stručni sastanak u okviru niza programa projekta za prekograničnu suradnju Phare-CBC programa, naime, keresturska Hrvatska manjinska samouprava opet se uspješno natjecala kod europskih zaklada za programe u koje su se uključile hrvatske ustanove i civilne udruge tog naselja.

Djelatnici dječjeg vrtića rado su se prihvatili zadaće i isplanirali niz zajedničkih programa s prijateljskom ustanovom iz Kotoribe.

Na forumu, na žalost, nisu sudjelovali ni iz jednoga pomorskoga hrvatskog vrtića, osim domaćina i gostiju iz Hrvatske. Uzrok tomu se ne zna jer su se telefonski svi najavili. Unatoč tomu odgajateljice s obje strane Mure provele su vrlo sadržajan dan.

Pozdravivši okupljene, sjednicu je otvorila ravnateljica dječjeg vrtića *Ružica Novak Tolnai*. Naglasila je kako keresturski dječji vrtić želi ponovno oživjeti veze s kotoripskom ustanovom, koja je u posljednjih godina oslabjela.

Margita Körmendi, odgajateljica zadužena za priređivanje prvog susreta, prisjećala se Stipana Blažetina, pokojnog učitelja, koji je, prema njezinim riječima, vrlo mnogo radio da se hrvatski jezik očuva na tome području, i tijekom svoga djelovanja mnogo pomagao hrvatskim pedagogima. U njegovu čast pročitala je pjesmu Pomurje. Prva je tema bila

„Problemi odgajanja na nacionalni identitet i podučavanje manjinskog jezika u dječjem vrtiću”. Referentica je vrlo lijepo sažela značenje nacionalne samobitnosti.

„Snaga za održavanje samosvijesti jesmo mi sami, a naši intelektualci u tome ima još veću ulogu. Snagu možemo dati time da mi sami pokazujemo primjer, govorimo na našem jeziku, upoznajemo našu djecu s njim te s hrvatskim običajima i kulturom.” Keresturska ustanova pokušava to i učiniti. Svakodnevi jezik u vrtiću odista je pola hrvatski, pola mađarski, za svaku priredbu se uče pjesme, igre, plesovi na oba jezika, uz blagdan se priređuju stari hrvatski običaji. Htijenja ima i unatoč tomu što se ovih dana raspravljalo u mjesnoj samoupravi o smanjenju broja skupina u vrtiću te broja odgajateljica.

Djelatnici keresturske ustanove zatražili su pomoć od kolegica iz Hrvatske, da komuniciraju što češće radi usavršavanja hrvatskog jezika, u nabavi stručnih knjiga, pomagala iz Hrvatske, jer kako kažu, imaju vrlo malo knjiga s pjesmama, igrokazima za predškolsku djecu, te da razmjenjuju iskustva na stručnom polju. Ravnateljica kotoripskoga dječjeg vrtića *Danica Sabol* je obećala da će svakako pomoći u tome i predložila je da se na sljedećem sastanku u godišnji plan uvedu programi koji će se ostvariti skupa.

Predloženo je da keresturske odgajateljice što češće posjete kotoripski vrtić, gdje će imati mogućnosti učiti hrvatski jezik, upoznati se s raznim metodama odgoja. Kotoripske će odgajateljice sudjelovati u Keresturu na raznim zanimanjima koja se kod njih ne primjenjuju.

Sudionici foruma s obje strane Mure

Raspravljalo se i o razmjeni djece, naime, prema mišljenju nazočnih odgajateljica, jezik nije nikakva prepreka u međusobnom komuniciranju djece. Dječica se kroz igru vrlo lako upoznaju, rado prihvaćaju nove osobe, a kroz njihovo druženje lakše bi se pridobili i roditelji za druženje preko granice. Jedina je teškoća samo putovnica jer ju mnoga djeca nemaju, ali se nadaju da će do jeseni uspjeti i to riješiti.

Nije se raspravljalo o osnivanju neke stručne organizacije za pomurske vrtiće jer predstavnici pomurskih vrtića nisu se odazvali na poziv, pa prema tome za to možda i nema potrebe, no problemi bi se lakše rješavali kada bi se kolegice povezale, jedna od druge nešto učile i tražile načine rješavanja poteškoća. Djelatnici su smatrali da bi bilo vrijedno uspostaviti odnose i s područnim civilnim društvima, s Društvom Horvata kre Mure ili s Narodnosnom udrugom za unapređivanje područja.

Druga je tema foruma bila „Kako lutkarsko kazalište utječe na osobni razvoj djeteta te na učenje jezika”. Posredstvom lutaka dijete preko igre

lakše pamti izraze, pjesmice što su nazočne odgajateljice tijekom svoje prakse uvidjele. Upravo zbog toga u keresturskom vrtiću lutke se svaki dan primjenjuju i prilikom učenja, i pričanja o sebi, u raspravi tko što je učinio, u iskazivanju želja i kod drugih tema. Djeca uživaju i u izrađivanju lutaka. Na forumu su predstavljeni razni načini izrade lutaka: od drvenih žlica, štipaljki, papira, gumenih materijala, krep-papira.

Na forumu se predstavila „Mozaik knjiga”, nakladnička kuća iz Zagreba, priređujući malu izložbu dječjih knjiga. Predstavnicu nakladničke kuće *Nada Hranjec*, koja je također odgajateljica u Goričanu, prikazala je mnoge slikovnice, radne bilježnice s raznim zadaćama, šarene knjige najljepših bajki, od kojih je nekoliko i poklonila keresturskoj ustanovi.

Sudionici prvog susreta za međusobnu suradnju odlučili su da se međusobne veze svakako moraju nastaviti. Sljedeći susret će se prirediti onkraj Mure, u Kotoribi, sredinom lipnja.

Beta

U povodu Dana pedagoga Skupština Hrvatske državne samouprave na svojoj drugoj ovogodišnjoj sjednici održanoj u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata iz Mađarske na otoku Pagu, dodijelila je odličja trojici pedagoga iz redova Hrvata u Mađarskoj, Jelici Mihovič Adam iz Serdahela, Eržiki Pajrić iz Koljnofa te Katici Kuzma Potari iz Budimpešte. Dvije potonje su i nazočile uručivanju nagrade u Vlašićima.

BUDIMPEŠTA – Potkraj tjedna, u subotu, napokon su se polako pri-makli kraju ovogodišnji pismeni maturalni ispiti. Nakon skandala oko testova, i njihova curenja u javnost prije početka pismenih matura, mnogo toga se zbililo, tako da je na koncu tjedna 43 290 maturanata ponovno pisalo testove iz matematike, dok je 40 972 učenika, tražilo upis u maturalnu svjedodžbu na temelju rezultata koje su iz matematike imali u četvrtom razredu srednje škole. Pismeni ispit iz matematike na prvome stupnju (srednjem) dvostupnjske mature pisan je na mađarskom, engleskom, njemačkom, francuskom, srpskom, rumunjskom i hrvatskom jeziku.

Novi školski projekt

Vincjet i Gornji Četar za vekši jezični profit

Od ovoga školskoga ljeta niži razredi OŠ u Gornjem Četaru i u austrijskom Vincjetu sudjeluju u novom školskom projektu. Kako je rekla nadzornica za hrvatsko školstvo u Austriji, *Edita Mühlgaszner* na novi način se podučava hrvatski jezik na pet osnovnih škol i to u Pandrofu, Trajštofu, Kalištrofu, Bandolu i Vincjetu. Novi pokušaj s hrvatskim težišćem za cijeli dan kani da učenici dotičnih škol jezično već profitiraju. Pokidob OŠ Vincjet i Gornji Četar jur od

ljeta 1988. kontaktiraju, naravno da je hrvatska institucija u Austriji pozvala i za ov projekt ugarskoga partnera. Tako svaki tajedan, pondiljak se najdu vincjetska i četarska dica na normalnoj uri, kade se uču dvojezično (hrvatsko-ugarski, hrvatsko-nimški) ki u četarskoj, ki u vincjetskoj školi. Ov projekt potpomaže i Zemaljski školski savjet i metodskodidaktičko djelovanje sprohadjaju i dva znanstveniki. Projekt ima naslov *«Inverzija i rotacija»* u kom modelu se diozimatelji zaronu u jezik. Ovisno od toga kakove rezultate donosi ov međjusobni školski projekt, kojega nadležni u jezičnom pogledu svakako smatraju pozitivnim, drugo ljeto bi ga nastavili s istom dicom. Po riči Edite Mühlgaszner, na bazi partnerstva, tako Vincjet s 5o dice i Gornji Četar s 2o dice zajedno su dospili do vekše mogućnosti da još jednoč sadržajno ishasnuju svoj kontakt. Sa četarske strane u hrvatskom predmetnom susjedovanju sudjeluju dvi učiteljice Ana Pehm-Moricz i Ana Poljak-Šaler ke podučavaju hrvatski jezik u niži razredi.

Novi projekt ide za niže razrede

- Tiho-

BIZONJA – Prilikom sadašnje obnove bizonjske crkve u turnju su nadjeni originalni dokumenti, takozvana lista mjesnih obrtnikov ki su diozimali pri sazidanju crkvenoga turnja ljeta 1898. Suvremeni spis nabroji ime i datum rođenja sedam majstorov i dvih nadničarov. Uz bizonjski pečat je sa svojim potpisom dokazao verifikaciju ondašnji notar Lajos Fazekas. Uz lištu na priloženoj spomenici navedu se nadalje imena ter datum rođenja i funkcije ondašnjih pretpostavnikov (birov, notaruš, školniki itd.). Zanimljivo je na kraju spisa još dodatni tekst koji daje na znanje štiteljem da zavolj smrti ugarske kraljice Elizabete Bizonja je stugivala i spomenica je priskrbljena sa žalosnim pečatom.

KOLJNOF – Šest učenikov 7. razreda iz Dijecezanske gimnazije iz Željezna, u pratnji učiteljice hrvatskoga jezika Angelike Kornfeind, je doputovalo na dvodnevnu stručnu ekskurziju u Koljnof i Šopron. Utorak, 24. maja, posjetitelje iz Austrije je peljao kroz grad Šopron predsjednik tamošnje Hrvatske manjinske samouprave dr. Franjo Pajrić ki im je pokazao znamenitosti varoša, otkrivajući pred njimi hrvatske mozaike gradske prošlosti. Gosti su diozimali na hrvatskoj uri gradske Hrvatske manjinske samouprave, ku je vodila Tereza Daniel, i poiskali su isto tako i tamburašku vježbu dičjega orkestra, pod peljanjem Geze Völgyija. Drugi dan su pohodili Osnovnu školu „Mihovil Naković“ u Koljnofu, bili su nazoči na hrvatski ura, pogledali su dokumentarni film o nedavno završenom školskom projektu Comenius, posjetili Etnokuću i s doživljaji puni se vrnuli domom. Obadvi strane su izrazile želju da ovo kontaktiranje u budućnosti namjeravaju proširiti i nastaviti.

Natjecanje za darovite

Pomurske osnovne škole skrbe za svoje darovite učenike, vode ih na razna natjecanja, i postižu dobre rezultate.

Pomurske osnovne škole skrbe za svoje darovite učenike. U svakoj su im ustanovi omogućeni izvannastavni krugoci iz raznih predmeta. Upisuju ih u razna natjecanja, i postižu dobre rezultate. Hrvatske škole i naizmjenično organiziraju razna natjecanja za hrvatske učenike radi međusobnih posjećivanja škola kada pedagozi imaju prigode raspravljati o aktualnim problemima, i družiti se.

Pred kraj školske godine uvijek se priređuju natjecanja iz matematike, mađarske gramatike i razumijevanja mađarskog teksta. Prvi put je natjecanje priređeno i iz poznavanja hrvatskoga jezika.

U 2004./05. školskoj godini narečeno natjecanje organizira mlinaračka osnovna škola. Okupilo se 120-ak učenika iz Belezne, Fičehaza, Kerestura, Sumartona, Serdahela i Mlinaraca da odmjere svoje znanje iz raznih predmeta. Pozdravili su ih povjerena ravnateljica Erzsébet Richter te učenici domaće ustanove s kratkim programom.

Zatim su se sudionici podijelili po razredima i slijedio je umni rad. Dok su nastavnici ispravljali pismene radnje, djeca su se igrala na dvorištu, i slijedilo je proglašenje rezultata.

Svim su sudionicima podijeljene čokolade, a trima najboljim dodijeljene su nagrade i priznanja. Ocjenjivalo se po razredima. Najbolji matematičari pomurskih škola jesu: *Barnabaš Batorfi* (1. r., Mlinarci), *Matija Tišlerić* (2. r., Kerestur), *Armin Radmanić* (2. r., Mlinarci), *Gabor Karadi* (3. r., Mlinarci), *Krištof Mesaroš* (4. r., Kerestur), *Matija Nađ* (5. r., Kerestur), *Gergő Huller* (6. r., Serdahel), *Grgo Abonji* (7. r., Kerestur), *Agneza Švelec* (8. r., Fičehaz).

Najbolji iz razumijevanja mađarskog teksta: *Petra Kiš* (1. r., Kerestur), *Fružina Horvat* (2. r., Serdahel), *Dora Jakab* (3. r., Belezna), *Laura Hobor* (4. r.), *Čila Jagarić* (4. r., Serdahel).

Pobjednici mađarske gramatike: *Adam Marić* (2. r., Mlinarci), *Matija Horvat* (3. r., Mlinarci), *Blaž Bodis* (4. r., Mlinarci), *Marijana Tanai* (5. r., Serdahel), *Dina Tišler* (6. r., Serdahel), *Milan Novak* (7. r., Kerestur), *Andrea Tot* (8. r., Kerestur).

Iz hrvatskog jezika prvo mjesto osvojili su: *Afrodita Polai* (2. r., Mlinarci), *Betina Režek* (3. r., Mlinarci), *Grgo Doboš* (4. r., Mlinarci), *Grgo Kiš* (5. r., Mlinarci), *Valentina Szűcs* (6. r., Kerestur), *Timea Kos* (7. r., Kerestur), *Frančiška Körmendi* (8. r., Kerestur).

Beta

Na natjecanje su stigli najnadareniji učenici

Međunarodni Dan djece

Međunarodni dan djece slavi se posljednje nedjelje u svibnju, u najljepšemu mjesecu, kada je priroda u punome sjaju. Livade, parkovi, travnjaci obukli su zeleno, mekano ruho. Proljeće se uselilo u naša srca, cvrkut ptica nas razveseli, a djeci je najljepše kada se vani mogu igrati.

Na žalost, ni ovoga dana nisu sva djeca vesela i bezbrižna u cijelome svijetu. U nekim državama djeca su primorana raditi od najmlađe životne dobi, zlostavljana su i okrutno kažnjavana. Dvjesto pedeset milijuna djece na svijetu rade kao robovi. Ne samo u nerazvijenim zemljama. Dvadeset tisuća djece radi u tvornicama smrznute hrane u Indiji. Sto pedeset tisuća djece radi u Nepal. U nekim zemljama dječaci i djevojčice moraju služiti obvezatan vojni rok. Poučavaju ih na ubijanje ljudi. U Liberiji su djeca od svoje sedme godine uključena u ratne sukobe. Mnoga djeca trpe teške psihičke stresove zbog teških napetosti i lomova u obitelji, između oca i majke.

Upravo zbog takvih razloga priređuje se Dan djece, da se pozornost usmjeri na njih, jer djeca su dragocjeni članovi ljudske zajednice u koje polažemo svoje nade i očekivanja. Vjerujem da u nas u svim odgojno-obrazovnim ustanovama prisjećaju se Dana djece i nagrađuju djecu na poseban način.

Draga djeco! Želimo vam vrlo veseli i radosni Dan djece, neka vam svaki dan bude takav u životu!

Uredništvo

Od dvora do dvora ...

U HOŠIG-ovu je predvorju nakratko oživio stari običaj koji je nekada bio poznat u bačkim hrvatskim naseljima. Riječ je o kraljicama, narodnom običaju koji je obnovljen u Santovu prije petnaestak godina. Taj je običaj zabilježio i opisao profesor *Stjepan Velin*, a zahvaljujući *Marici Jelić-Mandić* i učitelju *Marinu Velinu* opet se gaji na Duhove u Santovu.

„Kraljice” se vode na prvi i drugi dan Duhova. Djevojke se postroje u povorku pa idu od kuće do kuće pjevajući ukućanima pjesmu s kojom zažele sreće i radosti. Na kraju im se daruje jaje, a u novije vrijeme i novac.

Na poticaj odgajatelja *Stipana Kovačeva* u našoj ustanovi organiziran je taj program kao sat narodopisa za učenike od petog do desetog razreda. Njegovu ostvarenju potpomogli su Hrvatska samouprava VIII. okruga i budimpeštanska hrvatska gimnazija.

Kao jedan od organizatora zahvaljujem profesorima, odgajateljima koji su s djecom uvježbali taj običaj. Posebna hvala učenicama santovačke osnovne škole koji su svojom divnom pjesmom dočarali taj starodrevni običaj. Na kraju priopćujemo jednu od brojnih santovačkih kraljičkih pjesama:

Skupina se sastoji od 11 članova. Naprijed su dva *barjaktara*, oni nose *rupce* (*marame*) koje prekriže pred ulaznim vratima kuće u koju ulaze. Za njima slijede *čubarice* te *liva* i *desna diveruša*. Za njima idu *ban* i *banica*, a na kraju dvije *torbonoše* koje nose tkane torbe i pletenu košaru za skupljanje darova.

Zanimljivo je da su se sačuvale razne pjesme koje su „kraljice” pjevale u kući gdje stanuje, recimo, jedinac, udovica, učitelj, obrtnik itd.

Djevojke obučene u prekrasnu šokačku nošnju sa svojom lijepom pjesmom u svibnju slave svježinu, ljepotu i bogatstvo probudene prirode.

Ta pjesma i krasna nošnja santovačkih „kraljica” ispunile su predvorje naše škole u petak, 13. svibnja.

*Mi ode dođosmo,
I tuda nam kažu
Da ode imade:
Momak i divojka,
Mi ćemo ga ženit
Turkinjom divojkom
Koja nosi dara,
Dara tri tovara.
Ded zavedi kolo,
Na smiljevo polje,
Da smilja beremo,
Da kralja kitimo,
Kralja i kraljicu,
Bana i banicu,
I dva barjaktara:
Dajte nama dara!*

Bernadeta Kovač

SERDAHEL – 21. svibnja u organizaciji mjesne i Hrvatske manjinske samouprave priređen je nogometni kup između momčadi pojedinih ulica naselja. Prema riječima načelnika Stjepana Tišlera, ovim kupom žele pokrenuti tradiciju kako bi mještani činili što više za svoje zdravlje. Od šest momčadi najvještiji su bili nogometaši Kossuthove ulice, stoga je njima pripao pehar, što će ga čuvati godinu dana. Najboljim je igračem proglašen Laci Markan, najboljim vratarom Robert Tatrai, a naslov „kralj golova” dobio je Goran Gujaš. Među mladima pehar su preuzeli nogometaši Adyjeve ulice, a kod djevojaka najbolja je bila ekipa Kossuthove ulice. Uvečer se uz glazbu i večeru zabava nastavila.

SERDAHEL – Klub umirovljenika u Serdahelu redovito se sastaje, organizira si razne sadržaje. Još početkom svibnja priredio je bal s kuhanjem ribljeg paprikaša, a 25. svibnja su posjetili arboretum u Budafi, gdje su se divili raznim biljkama, prirodi, pekli slaninu i družili se. Klub tijekom ljeta planira izlet u Hrvatsku.

SERDAHEL – 25. svibnja u serdahelskomu dječjem vrtiću priređeno je opraštanje za djecu, koja će od rujna krenuti u prvi razred osnovne škole. Djeca predškolske dobi izvela su igrokaz kojim su dokazala da su već zrela za školske klupe. Od 28 djece u školu će krenuti njih desetero: osmero u Serdahel, a dvoje u Kanižu. Mjesna samouprava radi racionalizacije troškova od jeseni želi smanjiti broj skupina u toj ustanovi, dvije će skupine spojiti.

BAŠKUT – Baškutska Hrvatska manjinska samouprava 18. lipnja organizira cjelodnevni izlet za članove mjesnoga folklornog društva, koje će posjetiti spomen-park u Ópusztaszeru.

U Čavolju su nošeni na dlanovima

Ujutro 2. svibnja profesori i studenti Odjela za hrvatski jezik pri Višoj školi Józsefa Eötvösa u Baji sakupljali su se na bajskom autobusnom kolodvoru kod 14. stajališta da bi krenuli u Čavolj na izlet. Prolazeći blago valovitom cestom, slušajući u autobusu ugodnu glazbu, promatrali su kroz prozor lijepu bačku ravnicu. Autobus je stao baš ispred čavoljskoga zavičajnog muzeja gdje ih je, svečano odjeven, čekao *dr. Mišo Mandić*, pedagog u mirovini, osnivač i ravnatelj nadaleko poznatoga lokalno-povijesnog muzeja.

Kroz muzej ih je vodio i tumačio im što im nije bilo poznato. Usput im se pridružio i *Stipan Švraka*, također pedagog u mirovini. Četvero studenata, dvoje njihovih profesora i dva pedagoga u mirovini obilazili su prostorije muzeja i divili se maketi sela Čavolja, starim i novim fotografijama, izloženim predmetima koji su svjedoci prošlosti čavoljskih bunjevačkih Hrvata, Nijemaca i Mađara, a koji su im dočarali nekadašnju čavoljsku svakodnevicu, blagdane, prela. U jednoj vitrini u prvoj prostoriji vidjeli su desetak knjiga koje je napisao *Mišo Mandić* o znamenitim ličnostima sela Čavolja, o povijesti toga naselja, o prošlosti Bunjevaca u Mađarskoj, o kulturnom i vjerskom životu toga lijepoga bačkog sela.

Zamijetili su da se selo može podičiti svećenikom, piscem i pjesnikom Ivanom Petrešem, stolnobiogradskim bis-

kupom Nikolom Milašinom, nekadašnjim upraviteljem travničkoga sjemeništa Petrom Pančićem, pjesnikinjom Rozom Vidaković i drugima.

Polazeći pokraj mjesne nekadašnje rimokatoličke škole, na spomenicima palim vojnicima u Prvom i Drugom svjetskom ratu pročitani su više hrvatskih imena. Stigavši blizu crkve, pridružio im se i njihov treći domaćin, predsjednik mjesne Hrvatske manjinske samouprave *Stipan Mandić*.

U crkvi posvećenoj Preobraženju Gospodinovu podrobno im je govorio o njezinoj povijesti te o povijesti Čavolja mjesni svećenik Gábor Muka (prezime talijanskog podrijetla).

Kada im je na koru pokazivao ustroj orgulja i zasvirao na njima Četiri godišnja doba Antonija Vivaldija, za kojega im je rekao da je i on bio svećenik, od ljepote sviranja bili su očarani. Zatim su se osvježili u središtu čavoljske Hrvatske manjinske samouprave.

Na grobu Ivana Petreša u mjesnom groblju položili su vijenac pijeteta, a njegovu pjesmu „Prid prozorom procvatala ruža” pročitala je Bajkinja Lidija Hoffmann, dok je studentica podrijetlom iz Pomurja, Budimpeštankinja Orsolya Kuzma na umjetnički način otpjevala jednu lijepu kajkavsku pjesmu.

Zadovoljni što su vidjeli više hrvatskih nadgrobničkih natpisa, što im je dragi Bog dao prekrasan sunčan dan, što im je jarko svibanjsko zelenilo i šareno cvijeće pokraj ceste uljepšalo pješačenje, krenuli su kolima domaćina i prijatelja jedne od njih, koji im je usput pristigao u pomoć, u gostionicu „Tóparti” u koju su ih pozvali njihovi domaćini.

Stigavši do nje i vidjevši da se nalazi na obali jezera, kako mu i ime kazuje, ustanovili su da je izgrađena u prekrasnome predjelu, da su u jezeru Bari žabe zanimljivo kreketale, da su ribiči dobrodošli kao dio toga lijepog ugodaja i da je zrak ondje pun proljetnih mirisa. Osjećali su da je milina živjeti.

Još kada su ih njihovi domaćini ugostili ukusnim ručkom, bili su veoma zadovoljni i samo su im mogli reći, kao što im i sada, kada se toga sjećaju, poručuju: hvala, hvala, hvala i Bog ih blagoslovio.

Živko Gorjanac

Stilske vježbe stigle u HOŠIG

Predstava je hrvatska adaptacija djela francuskoga nadrealističkog pisca i pjesnika Raymonda Queneaua koji rado eksperimentira, razvrgava književna, stilska pravila. U predstavi u skladu s naslovom – stil stupa u prvi plan. Stil nas prenosi u različita raspoloženja, u stilovima nam se otkrivaju različiti karakteri iz različitih slojeva društva, s različitom naobrazbom i različite dobi, s toliko ojačanom karakteristikom da je već to samo po sebi smiješno. O čemu oni govore umalo jedan sat? Prepričavaju neznanat događaj između putnika u tramvaju i pred poštom na 30-ak različitih načina, u različitim stilovima i jezicima od znanstvenog, veličanstvenog, razgovornog, preko argo jezika, pjevanja i jezika gesta do „hrvatskog dijalekta” različitih stranih jezika (talijanskog, ruskog, engleskog, latinskog) – naravno s ključnim riječima na hrvatskom i do šutnje – na tako brilijantan način da predstava do kraja ne izgubi svoju čar, pozornost publike.

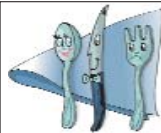
Predstava, koja je prikazana u Hrvatskoj prvi put 1968. g., doživljava vječni uspjeh kod publike, niz naraštaja je predlaže novim naraštajima kao što se to dogodilo i kod nas. Umjetnike smo pozvali u HOŠIG na poticaj doravnateljice *Mirjane Karagić*. Ona ih je vidjela u svojoj mladosti na fakultetu i oduševljeno ih predložila i našim učenicima od 7. do 12. razreda koji su s istim užitkom pratili preobrazbe likova. I mi smo imali tu sreću da nam je ulogu muškarca igrao vječni *On*, Pero Kvirgić, doajen hrvatskoga glumišta sa svojih 78 godina, već u mirovini, neponovljiv, jamačno jedan od najboljih hrvatskih kazališnih glumaca. Od njega mnogo mlada glumica i pjevačica Lela Margetić nije zaostajala za njim u lakoći transformacije, dinamičnosti, razigranosti, u sugestivnosti šutnje, čije je značenje publika jednako tako točno razumjela kao i njihove riječi i pokrete.

Njih dvoje su nas, i učenike i odrasle, sigurnim koracima vodili u jednosatnu jezičnu pustolovinu, u stilistiku koju smo i mi s takvim veseljem preživjeli kao i prethodni naraštaji.

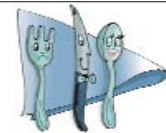
Klara Bende

Dan djece u HOŠIG-u

Kuhajmo zajedno Mirisni pohanci

Pripremite (za 6 osoba):

18 pilećih bataka, brašno, 2 jaja, 10 dag mrvica, 2 mlada luka, 2 listića bosiljka, 2-3 peršinove grančice, 2 grančice mažurana, 1 žlicu naribanog parmezana, ulje za prženje, sol, mljevenu crvenu papriku, curry.

Batacima odrežite zglob da skratite kost. Pomiješajte sol, papar i curry pa utrljajte u piletinu. Neka odleži pola sata. Mikserom smrvite mladi luk i začinsko bilje s jajima. U mrvice umiješajte parmezan. Piletinu utapkajte u brašno, umočite u jaja i utapkajte u mrvice – otresite suvišak da ne pada u ulje. Ispržite u dubokoj masnoći. Kako je koji batak gotov, premjestite na nekoliko slojeva papirnatih ubrusa da se iscijedi masnoća.

NATJEČAJ

Hrvatska državna samouprava i Savez Hrvata u Mađarskoj raspisuju natječaj za popunu radnog mjesta glavnog i odgovornog urednika Hrvatskog glasnika. Glavni i odgovorni urednik se imenuje na rok od 4 godine.

Uvjeti:

- mađarsko državljanstvo
- visoka stručna sprema i izvrsno poznavanje hrvatskoga jezika
- znanje korištenja računalom
- nekažnjenost
- novinarska diploma ili spremnost za stjecanje novinarske diplome
- radno iskustvo u novinarstvu od 3 godine
- radno mjesto: Croatica Kht., 1065 Budimpešta, Nagymező u. 49.

Ponuda kandidata mora sadržati slijedeće:

- jamstva o poštivanju pisanih i nepisanih pravila objektivnog, nepristranog i moralnog novinarstva,
- podržavanje interesa hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj,
- mogućnost objavljivanja članaka, vijesti, izvješća i intervjuva o kulturnom, političkom, vjerskom i gospodarskom životu hrvatske nacionalne manjine,
- organizacijsko ustrojstvo Hrvatskog glasnika.

Dohodak: novinarska plaća + dodaci, odnosno ostala primanja

Privitak: životopis, preslika diploma, potvrda o nekažnjenosti, publikacije

Rok za podnošenje ponuda: 15. srpnja 2005.

Ponude slati na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave (1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24.) s naznakom: „Glavni i odgovorni urednik Hrvatskog glasnika“.

Daljnje se informacije mogu dobiti od Čabe Horvatha, na sljedećem telefonskom broju: 20/976-3347

HRVATSKA KRONIKA

8. lipnja 2005. u 13.00 na I. programu
(Repriza 10. lipnja 2005. u 14.05 na II. programu)

Festival u Petrovom Selu
Događaj tjedna u Hrvatskoj
TV-kalendar
Orguljašica iz Podravine
Urednik: Ivan Guban

Dan djece u Salanti

Dana 28. svibnja bilo je veselo u dvorištu salantskoga dječjeg vrtića koji pohiđa 80-ak djece iz mjesta i okolnih naseља, o kojima se brinu vrijedne odgajateljice, dadilje, kuharice... Djeca salantskoga dječjeg vrtića sa svojim tetama Evom, Kristom i Dijanom imaju i zanimanja na hrvatskom jeziku, jer je njihov dječji vrtić narodnosni, a koliko su naučili, pokazali su i na ovogodišnjem Danu djece koji tradicionalno organiziraju djelatnici te ustanove na čelu s ravnateljicom Gabrielom Török. Svi su bili na okupu, kuhinjsko osoblje, dadilje i tete, mame i tate, sestre i braća. Kako kaže Eva Kapitány Ronta tako je to kod njih svake godine, obiteljska atmosfera privlači natrag djecu koja su već davno napustila salantski vrtić. Tako sam i ja zatekla Gordanu, učenicu sedmog razreda Hrvatske škole Miroslava Krleže, kako pomaže mami kod bifea i raduje se zajedno s najmladima. S folklornim programom najprije su se predstavili mališani koji su članovi folklorne skupine salantskog vrtića. Njih su uvježbale njihove tete Eva i Dijana. Oni su u podužem programu plesom i pjesmom oduševili sve nazočne. Potom su slijedili plesači male skupine KUD-a „Marica“ iz Salante koji svakog petka vježbaju u domu kulture s Robertom Takačem. U koreografiji prilagođenoj njihovoj dobi vješto su se kretali po pozornici koju je činila velika i lijepa terasa vrtića. Nakon programa slijedio je niz drugih sadržaja. Tko je želio, mogao se prepustiti vještim rukama teta koje su im šarale maske na njihova lica, mogli su do mile volje skakati u zračnom gradu ili izrađivati predmete od gline, rješavati testove i zadatke do kasnih prijedodnevni sati. Soka i bombona, lizalica i pogačica bilo je u izobilju, a i ukusan ručak nije izostao. Puno igre, smijeha i veselo svibanjsko sunce uljepšalo je proslavu Dana djece u Salanti.